

Mythologia, Venise, 1567 - I, 04 : De Apologorum, fabularum anorumque differentia

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre I

[Mythologia, Francfort, 1581 - I, 04 : De apologorum fabularum, ænorumque differentia](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre I

[Mythologie, Paris, 1627 - I, 04 : Leur difference d'avecque les Apologues](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre I

[Mythologie, Lyon, 1612 - I, 04 : De la difference des Apologues, Fables & autres discours fabuleux](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 5v°-6v°

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologiae.

litate irretiti nihil diuinius sub illo inesse crediderunt. Hi etenim tanquam parui pueri per brumam apud ignem lessicantes aniles nugas fabellasque à poetis imbibunt, cù interim de utiliore sanctioreq; finia minime sint solliciti.

De fabularum varietate.

Cap. III.

Vnt aut̄ plura fabularū generū, quæ nūc à locis, in quibus inuenīt̄ fuerūt,
10 **S**nūc ab iuētoribus, nūc ab argumentorū natura, nomen obtinuerunt. A
loco quidem Cypri, Cilisse, Sybariticę. Cū multi fuerint earum inueni-
tores, obtinuit confluētudo, ut omnes Aesopicę dicerentur ex eis inuenienti-
bus silentio pratermissis, quia in confluētis fabulis Aesopus omnīm aliorū fuit artifex ingeniosissimus. illę, quæ Sybariticę diceban-
tur, agebant de bratis; quæ Aesopicę, de hominib⁹. Politicę dicit̄ sunt,
quibus vñi sunt sapientes ad demulcēndos animos potentiorum, atque ad
deducendam multitudinem ad humaniorem vitę rationem. Alię rursus
morales, alię rationales sunt vocat̄, alię ex his ambabus formis commi-
t̄. inter politicas fabulas argumenta comēdiatum & tragediarum sunt con-
numeranda, quia etiā ab aggressi vita homines per hanc non euocantur, tra-
ducuntur tamen ab illegitimis voluptatibus & ab omni intemperantia
ad vitę moderationem. Sed horum argumentorum varia sunt nomina;
quia alię rogat̄, à togis histriōnum dicuntur; alię palliat̄ à palliis Grē-
corum, alię tabernarię pro vestibus & conditione introductarum persona-
rum. Alię planipedit̄, quod neque soccis, neque cothurnis, ut in eis, ex-
horum argumentorum histriones veterantur. Alię Attelanę à loco ubi fue-
runt inuenit̄; cum tamē simplex sit tragediarum nomen. Aristoteles in Rhetori-
cī libycas fabulas ab Aesopicis dilunxit, quia libyę de hominib⁹,
Aesopicę de brutis agerent: id autem idcirco factum est, quia cum Aesopi-
cīs aliorum complures fuerunt committit̄. Fabularum nomine tam apo-
logi quae figurae sunt Aesopica; quam fabulæ, quæ sunt poetarum argu-
menta, continentur, ut forme sub suis generibus. Illę, quas explicaturi su-
mus, fabulę, ac figurae antiquorum sapientum, in nullum horum gene-
rum simpliciter incidunt; sed arietate cum omnibus his ferè committit̄ sunt,
atque ex omnibus generibus aliquo pacto constant. Quippe cum vel gene-
rationē rerum naturalium contineant, vel agant de natura Deorum im-
mortaliū, vel de vi planetarum, vel de vita hominum recte instituenda;
quarum singularum natura paulo post à nobis explicabit̄.

De Apologis, fabularum, eorumq; differentia.

Cap. IV.

40 **E**d ante quam poeticarum fabularum, & earum, quas explanare insitai-
sum, explicationem aggrediamur, operū precium me facturum esse cen-
so, si demonstrauero quā inter haec ipsa genera differēt̄. Et fabulis igit̄
alii sunt, quæ logi, sive apologi dicuntur à Grēciis; alię vocantur mēta,
sive fabulæ simpliciter. Apologi vel de brutis sunt solis, vel cum his homi-
nes colloquentes faciunt, apologorumque illud est munus ut pro exemplis
sint in concinnibus, sicuti tellatur Aristoteles in Rheticis, fabulę illę,
quæ sive dicuntur, cum argumenta tragediarum & comēdiarum comple-
mentur, & omnem vim denique poētos, quæ fit per imitationem commu-

ni nomine, poeticas etiam, quas tractaturi sumus, cōtinēt fictiones. Atque sicuti apologi vel agendarū terū, vel omittendarū sunt in concessionibus exēpla, ita fabulæ in scenis agitantur ad mores hominū vel corrīgēndos vel informandos, quod etiam tellantur musicæ formæ singulis generibus poematū attributæ; ut comico generi Lydia, tragicō Dorica, satyræ Satyrica. His p̄x terē generibus propriis fuerunt saltationes, sicuti tellatur Plutarchus in li bello de Musica. Cēsuerunt n. ex maioribus nōnulli nihil omnino recte fieri posse, qđ musicæ rationi nō cōuenire, nihilque tācōpere in motibus pulsis hominum informandis, quam numerorum concinnitatem, & vōcum ac fidūm harmoniā, ad quarū modulationē omnes & animi & corporis motio-nes cōponerentur. Sed quoniā summātē de generibus poematum mentio-nē fecimus, nō erit fortasse iniucundū, si que de his in mentē veniunt, paucis explicauerō, ve! quia cō his permītē sunt fabulæ, de quibus tractabimus; vel certe quia nō lōge ab his disidēt. Omniū igitur poematū fons est id, quod poema cōi nomine appellatur ob suam p̄xistantiā: hoc enim generibus reli quis impertit argumenta. Hęc inter se differunt tempore, ut sit Aristoteles in poetica, quod poeta dictus ob p̄xstantiam longi temporis res gellas cō-plectitur, cum reliqua poemata intra unum diem solum negotium absolu-uant, vnamq; rātōnē continēnt actionem. In hoc rursus h̄i poētē omnes conueniunt, quod omnibus idem est scopus, & ad unum finēm omnes ani-mum intēndunt, & homines meliores efficiant. Idecirco Homerūs, ut pruden-tē arque omnibus virtutib; cumulatum Vlyssēm effingeret, illi Phœacum delitias, & blanditias Circes injungit, & Cyclopum pericula proponit, & monstrosorum matinorum terrores, a quibus eius socii perdantur; cum tamē ipsū admirabilē quadam prudētia ac diuīno consilio hęc omnia superan-tēm faciat. Idem rursus Agamemnonem multis facit difficultatibus cir-cumuentum, fortissimorum Herōrum contentiones excitat, exercitum ira Apollinis prope labefactatum introducit; Troianis aliquando diuinam vim adesse, ac Deos illis p̄xberē admirabilem strenuitatem, commēmorat; quo ex his omnibus incredibilem fuisse Agamemnonis fortitudinem & conlan-tiam declarat: quippe qui uel tot propoſitis difficultatibus, tamē Priānum debellarit, fuit enim gloriosum protuenda xquitate, & pro violato iure ho-spitiū, non pro recuperanda meretricula, fortē animo pericula subite, cum in arduis, diffīllimiisque rebus gloria collocata sit, nihilque egregium igna-tius & desidiosis hominibus sit expositū. Accedit p̄pius tragedia ad poema ob maiestatē personatū, qđ in ea nihil nō Regū aut Heroicū sit quare nullū ha-bet plögū tragediæ, sicuti comēdiæ: quippe cū res priuatas nemo nisi edocētur scire, publicas calamitates velū velit, nemo ignorare possit. Quis. n. Regno-rum ruinas, fragorēq; euerari ciuitatū, ex quibus oriūtur tragediæ, nō au-diuīt aut quis inceniarum urbium & oppidorū caliginē ē longinqua regio-ne non prospexit? Differunt igitur ab excellenti poeta hęc duo poemata rē-pōse, & inter se personarū dignitate. Atque de his poematis argumētis fatis. Differt Aenus ab apoloḡi, quia nuda sit in illis brutorū sententia, nī Ad-monitio, qđ ~~lēgitimū~~ vocant addiderit. In eo vna cū sententia admīſta est ad-monitio, ut sit in his Aristophanis interpres, alios d. sibz. 2. 2. ipso, vñ tērō dōce p̄-re p̄p̄tū, qđ h̄i ap̄p̄tū dōcētū mētētū, qđ h̄i ap̄p̄tū dōcētū mētētū, dōcētū qđ mētētū. Sunt tērō dōcētū, qđ īm̄p̄tū rātōnē dōcētū: qđ dōcētū. Differt Ae-nus ab apoloḡo scilicet, quia sit Aenus virorum causa, at non habetur ad-

Musica.

10

20

30

40

Mythologiarum.

pueros : neque delectationis tantum sit causa, sed habet præterea admonitionem conatur clam docere & adhortari. Neque apologus igitur simplex, neque fabula illa, quæ sunt poematum argumenta, dicuntur Aeni: sed quod ex his utique quodammodo compositum fuerit, cum admonitione intra se inclusa atque hæc sufficiente de apologeto, Aenotio, fabulariique differetia.

. Rerum M.

De Partibus fabularum.

Cap. V.

- 10 **F**abularum partes, earum scilicet, quæ apologeti dicuntur præcipue, duæ sunt: etiæ explicatio, & id est ias causa: siquidem Aeni & poematum argumenta eam vim habent, ut insitas partes has intra se cōtineant: quas nemo propere est, qui sumpce ingenio non possit elicere. At quoniam apologeti simplices sunt plerunque, omnesque fabulae probitatis & prudentiae causa sunt, necessaria sunt singulis suis finis addidisse. Vbi igitur priorem orationis partem ad informandos mores accommodamus, præcedit ~~partes~~ appellatio, quasi præcedens fabulae admonitus: vbi extream partem ad mores regendos deduxeris, fieri ~~in~~ sequens scilicet admonitus fabula. Quæ fabula alteram habet partium non habuerint, sed intra se inclusam, collocande sunt in priore classre. Quæ fabulae sunt Deorum genealogie simpliciter, illæ quoniam in his maxime vni sunt poetæ suis poematis exornandis, poetice vocantur, quæ vel ad generationem elementorum attinent, vel ad res arcanae nature, vel ad motus & vim planetarum; omnes siquidem hec habent simplicem habent narrationem. Cum fabulas has ad veram interpretationem deducimus, esset interpretationi proprium nomen tribuendum, sed adhuc sine illo persistit, nisi appellemus allegoriam. Sunt autem haec sole prope fabulae, quæ iucunda, quæ magnifica, quæ admirabilia fecerunt antiquorum poetæ, eaque locupletarunt: nam si fabulae hec de scriptis poetarum exierint, nihil prope esset in iis admirabile, aut iucundum.
- 20

30

De fabularum scriptoribus

Cap. VI.

- A**pologorum & fabularum poetarum antiqui fuerunt scriptores complures: qui tamen ad extatim nostram peruenierunt, non adeo multi. Fuit Aesopus Samius ingeniosissimus consingendorum apologetorum auctor, à quo omnes postea apologeti dicti sunt Aesopici. Hesiodus præterea fabulosos Deorum ortus carminibus cecinit. Memorius prodidit Eusebius Porphyrium etiam libros composuisse, in quibus fabulosas Deorum genealogias ad naturæ rationem & opificium perducere conatus est. Zeno, Cleanthes, Chrysippus, reat Cicero in libris de Natura Deorum, fabularum antiquarum expositiones in suis voluminibus complexi fuerant, quæ tamen ad nos non peruenierunt. Istud ipsum fecit Orpheus, Musæus, Mercurius, Linus, antiquissimi poetæ, & Phurnutus, & Palæphatus, & Ponticus Heraclites. Silenus Chius, & Anticlides, & Euartes & alii complures mythologiæ quorum commentarii una cum scriptorum nominibus penè intercederunt, è quibus Ouidius sua in variis formas mutatorum corporum depropinquit argumenta. Nam in quibus voluminibus tot extabant figurae, quantam aliarum fabularum fuisse mirabilitatem credibile est: ac tot de fabularum scriptoribus.

De